

The background of the cover is a photograph of a river with a cloudy sky. A large, white, wavy graphic element is overlaid on the right side of the image, partially obscuring the sky and water.

Gemeente Ouder-Amstel Programmabegroting 2023-2026

15-11-2022

Verordeningen

- Verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning 2010
- Verordening op de Rekenkamer gemeente Ouder-Amstel 2011

Indicatoren Bestuur en communicatie

Voor het thema Bestuur en Communicatie zijn geen indicatoren opgenomen.

3.4.3 Algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder

Wethouder B.M. de Reijke

- Financieel beleid
- Belastingen

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Een gemeente voert landelijk en eigen beleid uit. De uitvoering van deze taken zijn van direct belang voor haar inwoners. In onze gemeente gaan we de verbinding aan met inwoners en houden we oog voor het unieke (dorps versus stedelijk) en diverse (verschillende leefstijlen en ondernemersvormen) binnen de gemeente.

Over veel zaken mag de gemeente zelfstandig beslissen. Bijvoorbeeld het bouwen van een theater, het aanleggen van een fietspad of het bouwen van woningen. Het maken van die keuzes is de belangrijkste taak van het gemeentebestuur.

Het gemeentefonds is veruit de belangrijkste inkomstenbron voor gemeenten en dus van groot belang voor de financiële kaders voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2023-2026. De Voorjaarsnota van de Rijksoverheid is voor gemeenten vertaald in de meicirculaire. De uitkomsten van prinsjesdag worden verwerkt in de Septembercirculaire. De septembercirculaire is, net als in de begroting 2022, opgenomen in deze begroting.

Het Rijk bepaalt de omvang van het gemeentefonds in hun normale begrotingsproces, de omvang beweegt mee met de rijksuitgaven. De gemeente heeft (vrijwel) geen invloed op de omvang van het gemeentefonds.

Hetgeen wat we willen bereiken en gaan doen staat nader toegelicht in de programma's samenleving, ruimte, gebiedsontwikkeling en bedrijfsvoering (beleidsmatig deel).

Wat mag het kosten?

Algemene dekkingsmiddelen

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt voorgeschreven een overzicht op te nemen van de algemene dekkingsmiddelen, het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien.

De algemene dekkingsmiddelen zijn de baten en lasten die niet direct samenhangen met een programma. Volgens het voorschrift bevat het overzicht ten minste de volgende onderdelen: lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, algemene uitkeringen, dividend, saldo van de financieringsfunctie en overige algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Lasten	-100	-129	1.230	1.078	1.015	1.399
Baten	24.184	27.185	28.306	28.945	29.277	28.735
Saldo baten en lasten	24.284	27.314	27.075	27.868	28.262	27.337

Algemene dekkingsmiddelen	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo	24.284	27.314	27.075	27.868	28.262	27.337

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Categorie	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Algemene dekkingsmiddelen						
Algemene uitk. en overige uitk. gemeentefonds	18.736	21.176	21.211	21.751	22.082	21.541
Dividend	9	3	3	3	3	3
Lokale heffingen	5.246	5.831	6.910	7.010	7.010	7.010
Overige dekkingsmiddelen	284	307	-799	-271	-208	-292
Saldo vd financieringsfunctie	10	-2	-251	-626	-626	-926
Overig	24.284	27.314	27.075	27.868	28.262	27.337
Saldo	24.284	27.314	27.075	27.868	28.262	27.337

Bovenstaande betreft een totaalbeeld van de algemene dekkingsmiddelen. Voor een nadere toelichting op de onderdelen van de algemene dekkingsmiddelen wordt verwezen naar de afzonderlijke toelichtingen die hierna zijn opgenomen.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Toelichting Financieel overzicht

LASTEN

Het verschil tussen de begroting 2023 en de begroting 2022 is aan de lastenzijde € 1.359.000. De belangrijkste afwijkingen worden veroorzaakt door het opnemen van rentelasten op langlopende leningen per 2023, voor het jaar 2023 bedraagt dit € 250.000 en de stelpost stelpost prijsindexatie van circa 1.100.000 om de stijging van de prijzen te kunnen opvangen. We verwachten dat we per 2023 langlopende leningen aan dienen te gaan om de uitgaven, mede van de investeringen en toekomstige groei, te kunnen financieren.

Overige dekkingsmiddelen

Door de hoge inflatie en stijgende kosten van producten, grondstoffen en benzine komen veel budgetten, contracten en overeenkomsten onder druk te staan. Hiervoor is in de begroting een stelpost opgenomen voor prijsindexatie.

Algemene uitkering

BATEN

Toelichting Ontwikkelingen Gemeentefonds

Het gemeentefonds is veruit de belangrijkste inkomstenbron voor gemeenten en dus van groot belang voor de financiële kaders voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2023-2026.

De Voorjaarsnota van de Rijksoverheid is voor gemeenten vertaald in de meicirculaire. De uitkomsten van prinsjesdag zijn verwerkt in de Septembercirculaire. De mei- en septembercirculaire zijn opgenomen in deze begroting.

De belangrijkste mutaties als gevolg van de mei- en septembercirculaire worden samenvattend veroorzaakt door:

- Opwaartse bijstelling van het accres en uitkeringsfactor op basis van de meest recente indexering;
- Schrappen van de voorgenomen opschalingskorting voor de periode 2023-2025;
- Verwerking van de herverdeeleffecten per 1 januari 2023;
- Extra incidentele middelen Jeugdzorg 2023 ter compensatie van tekorten;
- Vergoeding uitvoeringskosten klimaatakkoord voor het jaar 2023. Er vindt nog overleg plaats over de middelen voor de jaren tot en met 2030;
- Uitname volkshuisvestingsfonds en woningbouwimpuls welke middels een speciale uitkering met bijbehorende verantwoordingsvereisten zal plaatsvinden (SPUK)
- Actualisatie van de WOZ-waarden;
- Meerjarige actualisatie van de maatstaven met de grootste financiële impact.

Daarnaast zijn er een drietal ontwikkelingen binnen het gemeentefonds welke van invloed zijn op de (te verwachten) inkomsten.

Accresontwikkeling

Het accres, de indexering van het gemeentefonds, hangt samen met de uitgaven van het Rijk welke toenemen in de komende begrotingsjaren. Ook de opwaartse bijstelling van de loon- en prijsontwikkeling, hoger dan eerder werd aangenomen, geeft een opwaartse bijstelling van het accres.

Het accres is niet berekend voor 2026, maar is op een vast bedrag vastgezet. De samenhang met de rijksuitgaven wordt losgelaten waardoor het accres voor 2026 en volgende jaren fors lager zal gaan uitvallen. Dit geeft onzekerheid voor de gemeenten waar het Rijk zich van bewust is. De VNG zal de belangen van de gemeenten blijven behartigen en aandringen bij het Rijk op het verstrekken van duidelijkheid over de structurele financiën van de gemeenten.

Herverdeling gemeentefonds

In de meicirculaire 2022 zijn de uitkomsten van de herverdeling opgenomen. De financiële effecten voor onze gemeente laten een voordeliger beeld zien dan voorgaande berichtgeving over de herverdeling; gemeente Ouder-Amstel is gewijzigd van een nadeel gemeente naar een voordeel gemeente. Inwerkingtreding van de herverdeling vindt plaats per 01-01-2023 en is verwerkt in deze begroting. In 2025 zal de evaluatie omtrent de herijking zijn afgerond en kan mogelijk gevolgen hebben voor de hoogte van de algemene uitkering.

Extra inkomsten Jeugd

De gemeenten krijgen in 2023 € 1.454 miljoen voor de tekorten op de jeugdzorg, als onderdeel van de hervormingsagenda jeugd.

Een beslissing over de budgetten 2024 en volgende jaren moet nog worden genomen, hier zal nog overleg over plaatsvinden. Wel zijn er richtlijnen meegegeven voor gemeenten, als uitkomst van afspraken tussen het Rijk en VNG, hoe de middelen voorlopig structureel opgenomen mogen worden. Dat houdt in dat maximaal 100% van de genoemde inkomsten vanuit het overzicht van de Commissie van Wijzen in de begroting verwerkt mag worden, conform afspraken met de toezichthouder. Ouder-Amstel volgt deze maximale richtlijn. Daartegenover staat dat de aanvullende besparing vanuit het Coalitieakkoord Rutte IV (ad. € 511 mln.) ook is meegenomen als verlaging van de inkomsten. Hier staat eenzelfde bedrag aan verlaging van lasten binnen de Jeugdhulp tegenover. Het Rijk draag het risico, mocht blijken dat deze besparing niet gerealiseerd kan worden.

LOKALE HEFFINGEN

Belastingen

Index Onroerende zaakbelasting

In de afgelopen jaren heeft Ouder-Amstel de (gemiddelde) OZB-lasten voor de inwoners laten stijgen met de inflatie cq waardetoeename van de woning. Het tarief voor 2023 laten we toenemen met 12,75%. We wensen de toename van lasten voor inwoners van onze gemeente te beperken. Enerzijds verhogen we het tarief voor de ozb, anderzijds verlagen we het tarief voor rioolheffing.

Ook voor 2023 gaan we uit van een flinke waardestijging van de WOZ-waarden. De grote waardestijging van woningen in Ouder-Amstel heeft gevolgen voor de inkomsten vanuit de algemene uitkering. Bij de berekening van de algemene uitkering wordt namelijk rekening gehouden met de belastingcapaciteit van gemeenten. Men gaat er vanuit dat gemeenten inkomsten kunnen genereren door het opleggen van aanslagen OZB waarbij er gerekend wordt met de WOZ-waarden binnen de gemeente. Het Rijk past een korting toe op de algemene uitkering waarbij zij rekening houdt met de WOZ-waarden binnen de gemeente tegen een gemiddeld landelijk rekesttarief; een hogere WOZ-waarde houdt een hogere korting in op de algemene uitkering. We laten de opbrengsten OZB gewoonlijk mee bewegen met de waardeontwikkeling van de woningen/niet-woningen. Voor de berekening van de opbrengst OZB is de WOZ-waarde aangepast aan het landelijk gemiddelde; voor woningen is dit een verhoging van 13,5% en voor niet-woningen 1%.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt geïndexeerd met 5%.

Forensenbelasting

De forensenbelasting wordt geïndexeerd met 5%. We constateren dat het tarief voor forensenbelasting lager ligt dan in omliggende gemeenten. We wensen het tarief bij te stellen en in lijn te brengen. Dit doen we stapsgewijs in vier jaar. Voor 2023 houdt dit een extra verhoging van het tarief in van € 76 per woning, geschikt voor permanente bewoning en van € 38 per woning, niet geschikt voor permanente bewoning.

Reclamebelasting

We stellen in 2023 de heffing van reclamebelasting in. Reclamebelasting is een zuivere belasting waarvan de opbrengst naar de algemene middelen van de gemeente vloeit. Ze kan geheven worden op basis van artikel 227 van de Gemeentewet ter zake van openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg.

Precariobelasting

We stellen in 2023 de heffing van precariobelasting in. Precariobelasting is een zuivere belasting waarvan de opbrengst naar de algemene middelen van de gemeente vloeit. Ze kan geheven worden op basis van artikel 228 van de Gemeentewet ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Geen belasting kan worden geheven ter zake van:

- a.** de infrastructuur, bedoeld in artikel 7, derde lid, van de Drinkwaterwet;
- b.** een net als bedoeld in artikel 20, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998;
- c.** een gastransportnet als bedoeld in artikel 39a van de Gaswet, of

d. werken als bedoeld in artikel 38 van de Warmtewet.

Saldo van de financieringsfunctie

De prognoses met betrekking tot de groei, de daarmee gepaard gaande investeringen, de projectuitgaven en ook andere ontwikkelingen die investeringskredieten vergen, samen met de aanwezige cashflow, geven het beeld dat er geldleningen aangetrokken moeten worden. Ouder-Amstel heeft tot voor kort geen geldleningen afgesloten.

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een rentelast € 250.000 op aan te trekken geldleningen, nodig om de liquiditeitsbehoefte te kunnen financieren. De rentepercentages fluctueren en laten momenteel een stijgende lijn zien. We houden rekening met een rentepercentage waartegen leningen afgesloten kunnen worden van rond de 2,5%. Aan de hand van een liquiditeitsoverzicht, waarin ook rekening wordt gehouden met de investeringskredieten opgenomen in de begroting, wordt de financieringsbehoefte bepaald.

Beleidskader

Indicatoren Algemene dekkingsmiddelen

3.4.4 Overhead

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Inkoop

Ouder-Amstel heeft een contactpersoon inkopen benoemd welke deelneemt aan het inkoopplatform van Duo+. Ook Stichting Rijk maakt onderdeel uit van dit platform. Hierdoor wordt de inkoopfunctie beter geborgd, vindt er kennisdeling plaats en verbetert de aansluiting en afstemming tussen de vier organisaties. Naast verbetering van de kwaliteit van inkopen en aanbesteden vindt ook bundeling van opdrachten plaats, waar mogelijk. Een gemeente koopt veel in. Het inkoopbudget kan ingezet worden om (markt)partijen uit te dagen slimme, eerlijke en vernieuwende oplossingen te bieden die bijdragen aan een groene, duurzame en sociale gemeente. Binnen de DUO-organisaties kan de inkoopfunctie beter geborgd worden; deze is nu decentraal en versnipperd ingericht. Dat leidt tot risico's, zowel financieel als qua rechtmatigheid. Om deze risico's te verkleinen, maar ook om de gemeenten beter te ondersteunen bij het realiseren van de beoogde maatschappelijke effecten (onder andere in het duurzaam en circulair aanbesteden) is het noodzakelijk dat de inkoop en aanbestedingsfunctie geprofessionaliseerd wordt. Daarbij komt dat door een betere samenwerking en een optimale bundeling van de inkoop- en aanbestedingstrajecten meer inkoopvoordelen behaald kunnen worden. In verband hiermee is door de vier DUO-organisaties aan een onafhankelijk bureau gevraagd advies te geven over de inkoopfunctie binnen Duo+; hoe deze het meest effectief ingericht kan worden en waar deze functie het beste gepositioneerd kan worden. Bij het uitwerken van dit advies wordt vanzelfsprekend rekening gehouden met de rol die de Stichting Rijk in dit verband vervult. Het advies van de onafhankelijke adviseur komt er op neer dat een eerste logische stap is om binnen Duo+ een inkooporganisatie op te gaan zetten met de Stichting Rijk maar dat op termijn mogelijk de rol van de Stichting Rijk aangepast kan worden. Dit heeft vanzelfsprekend de nodige financiële consequenties. Ruwe berekeningen hebben uitgewezen dat het opzetten van een inkoopfunctie binnen Duo+ met de Stichting Rijk in beginsel, naast de bijdrage ad € 435.000 die de drie gemeenten aan de Stichting Rijk betalen, op termijn minimaal € 325.000 aan extra kosten met zich gaat meebrengen. Als de rol van de Stichting Rijk aangepast wordt kan het opzetten van de inkoopfunctie in de DUO-organisatie op de langere termijn nagenoeg budgettair neutraal geschieden. In 2021 is een voorstel gedaan voor het opzetten van de inkoopfunctie binnen de DUO-organisatie. In 2021 is een kwartiermaker aangesteld die de adviezen van het externe